

Peter Haisenko: Co dělat, když AfD dosáhne relativní většiny?

infokuryr.cz/n/2023/07/14/peter-haisenko-co-delat-kdyz-afd-dosahne-relativni-vetsiny

kuryr

14. července 2023

Poslední průzkumy ukázaly, že AfD se může v příštích volbách stát nejsilnější stranou v některých spolkových zemích. Jaké to bude mít důsledky pro politickou scénu v Německu a zejména pro samotnou AfD?

Relativní většina sama o sobě za moc nestojí. Helmut Kohl se to musel naučit, když se v roce 1976 poprvé ucházel o místo kancléře. Dokázal dosáhnout oblíbenosti, o jaké si dnešní politici mohou nechat jen zdát. Těchto 48,6 procenta však nestačilo na to, aby se dostal do kancléřství. FDP a SPD karikovaly vůli voličů a Helmut Schmidt zůstal kancléřem. SPD získala 42,6 procenta a FDP 7,9 procenta. Na celkovém volebním výsledku je také zajímavé, že pro „jiné“ se rozhodlo pouze 0,9 procenta, zatímco dnes jsme zvyklí vídat v této kategorii až 10 procent. V roce 1976 by stačila jen čtyři procenta „ostatních“, která by pak z rovnice vypadla, aby Kohlovi zajistila absolutní většinu křesel v parlamentu. Takhle funguje demokracie v Německu.

Tento příklad ukazuje, že samotná relativní většina není zárukou vedoucí pozice. Týká se to zejména AfD. V následujících úvahách se soustředím na zemské volby, protože je největší pravděpodobnost, že se brzy budeme muset zabývat skutečným případem. Totéž však platí pro volby do Bundestagu. Pojdme se tedy podívat na aktuální volební průzkumy pro Braniborsko. Hodnoty jsou uvedeny následovně: AfD 28 %, SPD 21 %, CDU 18 %, Levice 10 %, Zelení 9 %, BVB/FW 5 %, FDP 3 % a dalších 6 %. Koalice AfD, CDU a BVB/FW by měla v braniborském zemském parlamentu solidní většinu. Byl by...kdyby to nebylo “ohnivé zdi” samozvaných “demokratických” stran proti “bezpečné pravicově extremistické” AfD. Zdroj: <https://dawum.de/Brandenburg/>

Aktuální volební prognózy pro Sasko jsou ještě jasnější. S AfD (32,5 %) a CDU (30 %) by koalice AfD a CDU měla dokonce dvoutřetinovou většinu. Kdyby... Šanci na vytvoření parlamentní většiny by měly jen koalice mezi CDU, SPD a levicí nebo CDU, SPD a Zelenými. Bez ohledu na to, jak užitečné to může být. Zdroj: <https://dawum.de/Sachsen/>

Nejsilnější strana dostane za úkol sestavit vládu

Složení vlády však nezačíná jen problémem v Braniborsku. Ať už jde o psaný nebo tradiční zákon, vedení nejsilnější strany bude muset být pověřeno sestavením vlády. Kdo ze „značkových zednářů“ si ale vůbec troufne promluvit s AfD? I o koaličních možnostech? Nutno podotknout, že skutečné volby nebudou až za rok a nyní jsou po Sonnebergovi a Raguhn-Jeßnitzovi nové pozice na firewallu.

Okresní správce CDU řekl o Markusovi Lanzovi jasná slova. Z kontaktu s okresními radami AfD strach nemá, spolupráce funguje bez problémů. S okresním správcem AfD podle něj chtějí konstruktivně spolupracovat i lidé z CDU v Sonnebergu. Je to také proto, že voliči by jinak mohli rychle rozpoznat, kdy lidé z CDU sabotují důležité a rozumné projekty s totálním odmítnutím. To by přivedlo více voličů k AfD, jak vysvětlil okresní správce CDU. ARD

ale nedávno (7. července 2023) informovala, jak rychle se již nyní mění postoj voličů ke spolupráci s AfD: jen 43 % to chce obecně vyloučit. 33 % případ od případu a 17 % si přeje hledat spolupráci. To znamená, že polovina voličů už nechce toto úplné vyloučení.

Na okresní úrovni již firewall neexistuje

Na úrovních pod státními vládami již nedemokratický firewall neexistuje. Stává se však také, že tyto úrovně nejsou v politickém a mediálním smyslu téměř zaznamenány. Zcela jinak by to vypadalo, kdyby jedna ze starých stran, tedy CDU, vstoupila do koalice s AfD za účelem vytvoření státní vlády pod vedením AfD. Jaké kvílení by propuklo v levicově-zelených médiích? A co by na to řekl Herr Merz a další velikáni CDU? Těžko si to představit! Jde ale o to, že napůl rozumné sestavení vlády nebude možné bez AfD. Nehledě na to, že na post premiéra má tradičně nárok nejsilnější strana. Existuje cesta ven?

Existuje, a je to neobvyklé, ale ve skutečnosti je to docela jednoduché a rozhodně demokratické a odpovídá základnímu zákonu. Pokud má AfD relativní většinu s větším či menším odstupem od další menší strany, pak by se neměla utápět v koaličních jednáních, která mohou všechny zúčastněné jen poškodit. Měli by sestavit menšinovou vládu. Nikdo by se nemusel ohýbat s nevhodnými kompromisy. AfD by mohla své většinou kompetentní odborníky dosadit jako ministry bez jakýchkoliv kdyby nebo ale. Ve vládě by konečně byli zase lidé, kteří se nemusí pouštět do stranických tahanic. Uměla by jednat. S tím je samozřejmě problém. Státní parlament musí potvrdit premiéra ve funkci a také ministrům kývnout.

Je třeba se obávat úplného odmítnutí?

Nyní jsme se museli naučit, že staré strany se, pokud jde o AfD, nedrží svých zvyků. V Bundestagu opakovaně odmítli AfD post místopředsedy, a to až dodnes. Mohli si to ale dovolit, když jde o to, dát federálnímu státu vůbec vládu? Zvažte čas. Nejprve musí být ustaven státní parlament. To trvá několik týdnů. Nyní předpokládejme, že AfD postaví do voleb menšinovou vládu. To trvá zase několik týdnů. Pak je odmítnuta. Poté AfD zahájí koaliční jednání. Budou se táhnout a to může klidně trvat rok. Během této doby se však již voliči museli přesvědčit, že odmítavý postoj starých stran vedl k tomu, že stát se již neřídí.

Riziko nových voleb je pak v místnosti. Risknou to staré strany? Nemyslím si. Nezapomínejme, že AfD je podle mě už teď nejsilnější stranou. Až budou voliči otráveni nedemokratickým odmítavým postojem a budou chtít konečně opět funkční vládu, není nepravděpodobné, že pomohou AfD dosáhnout absolutní většiny. Zejména v Sasku můžete vidět, jak rychle se to může stát. Pokud jen polovina voličů CDU z frustrace z totálního odmítnutí přejde k AfD a přidá se k nim pár nevoličů, tak už je hotovo. Ale pojďme dále pro případ, že by nastala menšinová vláda.

Základní zákon neumožňuje stranický nátlak

Menšinová vláda je možná pouze v případě, že neexistuje žádný frakční nátlak. Podle základního zákona to stejně není přípustné, protože každý poslanec je vázán pouze svým svědomím. Pokud menšinová vláda předloží zákon nebo vyhlášku k hlasování v parlamentu, musí následovat jmenovité hlasování. Tato šablona musí být také předem dobře zveřejněna a pokud možno již veřejně projednána. To znamená, že voliči vědí, co je v sázce. Menšinová vláda za žádných okolností nebude plánovat něco, co nemůže najít většinu mezi voliči. Který poslanec by se pak odvážil uvést své

jméno jako poslanec, který vědomě, úmyslně hlasuje proti dobrému návrhu? Samozřejmě kromě zcela ideologicky zaslepených stoupenců některých okrajových sekt.

V této konstelaci je pak nemožné vládnout proti vůli většiny. Stejně jako to nyní dělá „semafor“. Pokud 70 nebo 80 procent občanů nechce ideologizovaný zákon o vytápění nebo odmítá genderové šílenství, pak to menšinová vláda nemůže ignorovat. Ale nebyla by to skutečná demokracie? Téměř přímá demokracie? Šel bych tak daleko, že bych řekl, že je téměř jedno, která strana takovou menšinovou vládu vede.

Bez nových cest není pokrok

Sestavení menšinové vlády by byl nový experiment a ano, může se pokazit. Ale nestálo by to za pokus? V tomto smyslu upozorňuji, že v Evropě již existuje menšinová vláda. Totiž v Řecku, ale se speciální lahůdkou. V Řecku vládne „Nea Demokratia“ sama, i když dokázala sjednotit necelých 41 procent hlasů. V parlamentu má ale 158 z 300 křesel. To bylo mimochodem předloženo až ve druhém hlasování. Hlasování je v Řecku povinné.

Jak to funguje? Aby byla země přiměřeně ovladatelná, má nejsilnější strana nárok na 50 dalších křesel. Ve skutečnosti to není menšinová vláda, ale obecné podmínky jsou podobné. Z toho vidíme, že jistě mohou existovat alternativní modely demokracie, které již v Evropě existují. Pokud tedy AfD v příštích volbách dosáhne relativní většiny, přimlouval bych se za experimentování s menšinovou vládou. Těžko se to může zhoršit, jako v koaličních vládách, kde nikdo za nic nenese odpovědnost a žádná zúčastněná strana není schopna uplatnit svůj skutečný profil a program. Spory, líné kompromisy a zastavení jsou naprogramovány, jak jasně ukazuje „semafor“. Ano, menšinová vláda by byla skutečná

Alternativa pro Německo , hodná AfD .

Peter Haisenko

